

HEILIGE CHRISTOFFELPAROCHIE

GODS WOORD OP ZONDAG

Evangelie, overweging en andere berichten van het pastoresteam

22^e zondag door het jaar B, 1 september 2024

Inleiding

De afgelopen vijf zondagen hebben we steeds uit het zesde hoofdstuk van het Johannes evangelie gelezen. Vandaag gaan we weer verder lezen uit het Marcus evangelie waar we dit hele B-jaar uit lezen.

En het is meteen weer raak. Er is iets heel fundamenteels aan de orde: ware godsdienstigheid is geen zaak van woorden, maar van daden. Wat geldt is dus niet de letter, maar het hart van de wet, zegt Jezus. En dat stuit voor vrome Farizeeën alweer op heftige tegenstand, want hun strenge, in dit geval, reinheidswetten zijn zeer talrijk en moeten volgens de Joodse wet stipt worden nageleefd.

Evangelie: Marcus 7, 1-8. 14-15. 21-23

Eens kwamen de Farizeeën en enkele schriftgeleerden uit Jeruzalem bij Jezus tezamen, en ze zagen dat sommigen van zijn leerlingen met onreine, dat wil zeggen ongewassen handen aten. De Farizeeën immers en al de Joden eten niet zonder eerst de vingertoppen gewassen te hebben, daar ze vasthouden aan de overlevering van de voorvaders; komen ze van de markt, dan eten ze niet voordat zij zich gereinigd hebben; zo zijn er nog vele dingen waaraan ze bij overlevering vasthouden: het afwassen van bekers, kruiken en koperen vaatwerk. Daarom stelden de Farizeeën en de schriftgeleerden Hem de vraag: Waarom gedragen uw leerlingen zich niet volgens de overlevering van de voorvaders, maar eten zij met onreine handen? Hij antwoordde hun: Hoe juist heeft Jesaja over u, huichelaars, geprofeteerd! Zo staat er geschreven: dit volk eert Mij met de lippen maar hun hart is ver van Mij. Zij eren Mij, maar zonder zin, en mensenwet is wat zij leren. Gij laat het gebod van God varen en houdt vast aan de overlevering van mensen! Daarop riep Hij het volk weer bij zich en sprak tot hen: Luistert allen naar Mij en wilt verstaan: niets kan de mens bezoedelen wat van buiten af in hem komt. Maar wat uit de mens komt, dat bezoedelt de mens. Want uit het binnenste, uit het hart van de mensen komen boze gedachten, ontucht, diefstal, moord, echtbreuk, hebzucht, kwaadaardigheid, bedrog, losbandigheid, afgunst, godslastering, trots, lichtzinnigheid. Al die slechte dingen komen uit het binnenste en bezoedelen de mens.

Ter overweging

Vandaag gaat het over wetten en regels en hoe je daarmee moet omgaan. Een uiterst actuele problematiek, want elke dag kunnen we in de nieuwsmedia vernemen hoe vaak wetten en regels worden overtreden, hoe vaak het misgaat met de handhaving van de regelgeving met alle heilloze gevolgen van dien.

De een moet niets hebben van regels, want die beknotten je in je vrijheid, de ander vindt het prima want het geeft duidelijkheid; je weet waar je aan toe bent. Samenleven met andere mensen is alleen maar mogelijk als er afspraken met elkaar gemaakt worden. Volledige vrijheid voor de een gaat nogal snel ten koste van de vrijheid van de ander. Dat wil niet zeggen dat alles tot op de centimeter dicht gespijkerd moet worden.

Wanneer Jezus aangesproken wordt op het al dan niet naleven van de geboden, dan gaat het om de wetten die in het Oude Testament staan. De eerste vijf boeken daarvan (Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri en Deuteronomium) worden de Wet van Mozes of de Thora genoemd. Daarin staat o.a. dat Mozes de Tien woorden/geboden aan het volk Israël geeft op het moment dat ze door de woestijn trekken naar het beloofde land.

Mozes benadrukt dat het naleven van de wetten en voorschriften die hij het volk leert een voorwaarde zijn om het beloofde land binnen te kunnen trekken. Ze mogen er niets af doen en niets aan toevoegen. Als zij zich zo aan deze wet houden, zal dit hen tot een wijs en machtig volk

maken in de ogen van de omringende volkeren. Mozes bindt hen nadrukkelijk op het hart dat ze echt niet moeten vergeten de voorschriften na te leven en deze aan hun kinderen door te geven. Het voorschrift onveranderd vast te houden aan de wet, zoals Mozes benadrukt, zal in de tijd van Jezus aanleiding vormen voor diverse twistgesprekken over dit onderwerp.

Het evangelie van deze zondag is daarvan een voorbeeld. In het evangelie horen we de Farizeeën en schriftgeleerden weer eens verwijten uiten aan het

adres van Jezus. Hij wordt verantwoordelijk gehouden voor het gedrag van zijn leerlingen die zich niet aan de (reinheids) voorschriften houden. Lapt Jezus inderdaad de wet aan zijn laars? Hij weet toch als rabbi dat de voorschriften uit de wet van Mozes in hun geheel nageleefd moeten worden zoals ze zijn opgetekend? Het conflict spitst zich toe op het onderhouden van de reinheidswet. We weten allemaal dat wetten interpretatie nodig hebben. Dat was ook het geval in Israël. Er waren vele commentaren op de wetsteksten. Wat Jezus de Farizeeën en schriftgeleerden verwijt, is dat ze de interpretatie van de teksten stellen boven de wet die God aan Mozes heeft gegeven op de berg. Hij maakt heel duidelijk dat eten met ongewassen handen niet zo veel kwaad kan. Het gaat om de slechte dingen die uit het hart van de mensen komen. En dan noemt Jezus een aantal zaken: ontucht, diefstal, moord, overspel, hebzucht, bedrog, kwaadaardigheid, afgunst. Dit zijn precies de vergrijpen waarover het in de Tien Woorden gaat. Deze zaken maken een mens onrein, niet de ongewassen handen.

Lapt Jezus de wet aan zijn laars? Nee, zeker niet, maar Hij laat wel zien dat het om de intentie van de wet gaat en niet om de letterlijke navolging van ieder detail. Het gaat niet om de interpretatie van mensen, maar om wat God als wet heeft ingesteld. Daarnaast verwijst ook het citaat uit Jesaja: 'Dit volk eert mij wel met de lippen...'

Eerder had Jezus al eens gezegd: 'Denk niet dat ik gekomen ben om de Wet of de Profeten op te heffen. Ik ben niet gekomen om ze op te heffen, maar om ze te vervullen. Want Ik verzeker jullie: eer hemel en aarde vergaan, zal er niet één punt of komma van de wet afgaan (...). Wie één van die geringste geboden ontkracht en dat de mensen leert, zal de geringste genoemd worden in het koninkrijk der hemelen. Maar wie ze onderhoudt en leert, zal groot genoemd worden in het koninkrijk der hemelen' (*Matteüs 5,17-19*). Later vat Jezus de kern van heel de wet van Mozes samen in het overbekende antwoord: 'Gij zult de Heer uw God beminnen met geheel uw hart, geheel uw ziel, geheel uw verstand (...) en uw naaste als uzelf' (*Matteüs 22,37- 40*) Wie leeft vanuit deze twee principes, zal zich vanzelf aan de hoofdpunten van de wet houden. Hij laat ons zien dat het om onze instelling gaat, niet om het zielloos en slaafs volgen van allerlei regeltjes.

Wat gold voor de tijd van Jezus geldt ook voor vandaag. Regels handhaven omdat het regels zijn, dat kan demotiverend werken. Het doet er niet toe of dat in de kerk is, de economie, in het verkeer, op het werk of sportclub. Je moet het er alleen wel over hebben: Waar gaat het om? Gaat het om de regels? Of gaat het om de waarden die zij willen beschermen?

Regels zijn er om ons mens te laten zijn zoals we bedoeld zijn, om onze verhoudingen met God en met elkaar te regelen.

Jezus verwerpt het vasthouden aan lege uiterlijkheden en zogenaamd netjes volgens de regels handelen.

De goddelijke leefregels vragen telkens weer om een diepgaande bezinning op hun betekenis voor ons in onze eigen tijd. Blinde gehoorzaamheid aan regels is kennelijk niet de aangewezen weg. Zonder opstand te preken,

roept Jezus op tot een persoonlijke bezinning op de leefregels. Zodat het lééfregels zijn en geen regels die verstikken. En bij die bezinning moeten we uitgaan van het belangrijkste gebod: die van de liefde.

Gebod

Goede God die ons uw geboden gaf als richtsnoer voor ons leven, wij bidden U:

help ons te leven naar uw Woord

en het te vertalen naar onze wereld van vandaag.

Zend ons uw Geest, om ons verstand te verlichten.

Dat vragen we door Jezus, die ons de weg wijst naar U, vandaag en altijd. Amen.

Bezinning

Dat gedaan wordt wat moet worden gedaan,

daarover waakt wet en recht;

Liefde daarentegen wenst

dat ik me geef, geheel en al.

Wat er van mij gevraagd wordt, bepaalt wet en recht;

Liefde vraagt: wat kan ik doen?

Wat ik móét afstaan, bepaalt wet en recht;

Liefde vraagt: wat kan ik geven?

Elk het zijne, zegt wet en recht;

Liefde zegt: het mijne is het jouwe.

Je recht opeisen, zegt wet en recht;

Liefde verkondigt:

je kan liefde schenken, ongeremd.

Dat is niet verplicht, zegt wet en recht;

Liefde zegt: Ik doe het graag.

Straffen wat fout is, zegt wet en recht;

Vergeven wat fout is, zegt de liefde.

Tel ik misschien niet mee? vraagt wet en recht;

Zijn we niemand vergeten? vraagt de liefde.

Mededelingen

Met ingang van dit weekend beginnen we met een nieuw rooster want het zomerrooster is afgelopen. Dat betekent dat de vieringen op de zondag om 9.30 uur of 11.00 uur beginnen.

Mede namens pastoor John de Zwart, alle goeds en een prettig weekend gewenst.

Pastor Annie Schothorst-Vos

Voor de kinderen

Vandaag zegt Jezus ons iets over het vies worden van buiten en van binnen.

Regels zijn regels! Maar toch zegt Jezus vandaag dat wanneer je zomaar de regels navolgt, je eigenlijk niets doet. De farizeeën maken ruzie met Hem, omdat de leerlingen met ongewassen handen hun brood eten. En dat is tegen de regels. Maar volgens Jezus gaat het daar niet om. Het gaat erom hoe je van binnen, in je hart en je hoofd, bent. Want wat een mens slecht maakt komt uit hemzelf, uit zijn gedachten, en niet van buiten.

Als je niet nadenkt en je doet niet de goede dingen dan noemt Jezus dat slecht. Dan ben je onrein. Dat wat je onrein maakt, het doen van dingen die andere mensen pijn doen, dat komt uit jezelf en niet van buiten, volgens Jezus.

En dan noemt Jezus een heleboel lelijke dingen die mensen kunnen doen: "Gemene dingen zeggen of iemands vriendinnetje afpakken. Liegen of niet nadenken bij wat je zegt en zo iemand pijn doen. Iemand doodmaken en ga zo maar door.

Je moet nadenken over wat God zou willen dat je zegt. Wat je zegt, moet je met liefde zeggen. En dus moet je er niet zomaar van alles uitflappen. Als je goed nadent en met liefde spreekt, dan ben je rein!"

Iedereen die luisterde was helemaal stil geworden van wat Jezus vertelde. Ze moesten daar inderdaad maar eens diep over nadenken. Jezus had het over onreine dingen die mensen wel eens doen. Maar als je iets doet met liefde, en nadacht over wat God zou willen, dan, zijn de dingen die je doet vanzelf goed, en ben je rein.

22^e zondag door het Jaar B **Marcus 7, 1-8, 14-15, 21-23**

Jezus riep de mensen weer bij zich en zei tegen hen: "Luister allemaal naar Mij en begrijp Mij toch: niets dat van buitenaf in de mens komt, kan hem onrein maken; maar wat uit de mens komt, dat maakt de mens onrein. Want uit het binnenste, uit het hart van de mensen komen de slechte gedachten:

Ontucht, diefstal, moord, echtbreuk, hebzucht, gemeenheid, bedrog, losbandigheid, jaloezie, godslastering, trots, dwaasheid.

Al die slechte dingen komen uit het binnenste en maken de mens onrein." Zo spreekt de Heer.

De letters in elk vakje staan door elkaar. Zet ze in de juiste volgorde. Schrijf de gevraagde letter van dat woord in het vakje. Wat is de oplossing van de puzzel?

ONREINHEIT

S A E D F L T I	3 ^e letter	
B C U K H R T E E	1 ^e letter	
T U O T H C N	2 ^e letter	
Z I A J L E E O	6 ^e letter	
H B Z C E U H T	5 ^e letter	
A H D W S D E I A	8 ^e letter	
		V
R G E B O D	2 ^e letter	
D M R O O	4 ^e letter	
M E H N E E G E D I	7 ^e letter	
O S G N E D B H A D I L I	5 ^e letter	
E S D R N G L S G A T O I	10 ^e letter	
O R T S T	1 ^e letter	

